

KIPPENREN

DE KIPPEN VAN HENK MEIJERS

Tekst: Elly Vogelaar
Foto's: Aviculture Europe

Dat kippen houden geen saaie hobby is, bewijst Henk Meijers in Groesbeek. Bij zijn kippen dook een zeldzame genetische factor op, in dit geval de dunfactor. Andere huisdiergroepen hebben deze factor al lang in de gelederen, zelfs de muskuseend. Volgens Henk kun je met deze factor in elke kleurslag het zwart vervangen door bruin, net zoals blauw dat kan. Er is nog geen enkele kleurslag in onze hoenderstandaard beschreven met deze bruine kleur. Het is zoals Henk dat zegt 'de brunette' van de kip.

Henk Meijers

Henk Meijers woont in zijn ouderlijk huis, de bakermat van zijn vader's familie. Zowel de familie van zijn moeder's kant als van zijn vader's kant hadden een grote affiniteit met dieren, daar is Henk nog maar matig bij, zegt hij zelf. Zijn vader had vroeger allerlei dieren, deels voor de sier, deels voor een extra zakcentje, ze hadden de ruimte. "De kippen, kalkoenen, eenden, ganzen en pauwen liepen vaak gewoon los op het erf en broedden in de wildernis, dat maakt best indruk op een kind" weet Henk zich nog goed te herinneren, "maar mijn vader is vroeg gestorven en de grote dieren werden afgeschafte. Het pluimvee werd oud en verdween vanzelf".

Rechts: Kippen genieten van de vrijheid. Er zijn ook 5 damherten, die al 15 jaar oud zijn.

Op een gegeven moment – hij was toen 14 – ging hij zelf dieren houden; konijnen, wilde

eendensoorten, kippen. Hij had diverse kippenrassen verzameld uit de buurt, maar had geen broedmachine en dan zijn de fokresultaten vaak gering en serieuze fok was niet mogelijk. Ook het tentoonstellen van de konijnen viel tegen; kampioen op de jongdieren-dag en daarna een V op de eerste tentoonstelling, leg dat maar eens uit. Op een gegeven moment besloot hij om de konijnen en kippen weg te doen en zich op siereendjes te concentreren. Henk: "Het zijn zulke leuke dieren maar eigenlijk was ik er nog te jong voor. De dag begon dan met kijken of alle koppeltjes nog compleet waren. Ik heb alle

soorten roofdieren wel langs gehad denk ik! Na mijn studie bioloog/biochemicus moest ik in militaire dienst en daarom heb ik de eendjes verkocht op mijn 'Dwaling'-project na; dit waren kruisingen tussen kwakers en Laysantaling. Fokdoel was een heel kleine wilde eend, zeg maar een taling met wilde eendenkleur. Maar in mijn afwezigheid haalde de buizerd uiteraard het beste dier het eerste weg en dus heb ik alles maar afgeschaft. De *drive* om nieuwe dingen te maken was toen al aanwezig, allen een deugdelijk plan ontbrak nog".

Boven: Krulvederige Chabo's.
Rechts: Columbia Wyandottehen
en een zilver zwartgeloverde
Hollands Hoer haan.
Daarnaast: Vorwerkkielhen,
zilverpatrijs
Hollandse
Kriel haan en
porselein-
kleurige hen.

De kippen van Henk

Pas na vele jaren kwam hij weer op het idee om het goed zaken als de

interesse groeide uit tot zijn andere hobby: bomen verzamelen. Op een verwaarloosd deel van hun akker begon hij een bos te planten. Daar kwamen later bamboe's en andere exotische planten bij. Pas toen dat project volwassen werd, had hij weer 'ruimte in zijn hoofd voor iets nieuws'. Zijn neef, fokker van Chabo's, nam hem mee naar de Noordshow. Nog geen 2 maanden later had hij al een nieuwe kippenren gebouwd. De bewoners daarvan (en tevens het uitgangsmateriaal voor beide 'nieuwe' kleuren) kocht hij op een dierenmarkt in St. Anthonis. Henk: "Ik wilde eigenlijk 'ordinaire' columbia Wyandottes kopen maar mijn neef raadde me aan eerst nog eens een rondje te lopen op de markt (om de prijs te drukken en zo). Ook een partijtje blauwpatrijs Hollandse Krielen lieten we nog in het ongewis. Nou, die Wyandotteman had ze al meteen verkocht aan een opkoper, en ook de Hollandse Krielen waren rap weg, dus ik ging nog maar eens rondkijken of ik mijn koopdorst kon lessen. Ik had net een riant tweede kippenhok gemaakt met zeer grote ren, je kent dat gevoel misschien.... Een markt is echter geen Noordshow dus de

dieren te houden. Ditmaal wilde hij aanpakken en verdiepte zich eerst in beplanting van de eendenren. Die

keuze was beperkt. Er zaten wel buff Javakrielen met wat ik toen dacht een blauwe staart en verder nog een Vorwerkfokker met groot en kriel. Na wat afdingen heb ik het trio Javakrielen gekocht en mijn oog viel ook nog op een leuk sierlijk Vorwerkhennetje, een slag kleiner dan de rest. Het bleek later een perfect Vorwerkkrielhennetje te zijn!"

Rechts: Een van de Javakrielhennen waaruit de dunkleur gefokt is.

Henk had inmiddels ook wat Chabo's van zijn neef, maar het landhoentype en de kleuren van Hollandse krielen en Lakenvelders vond hij toch wel erg aansprekend. De Lakenvelders heeft een buurvrouw toen via via voor hem geregeld, de patrijs Hollandse krielen kwamen van een plaatselijke kippenfokker. Helaas stierf het Javahaantje De buff Javahennetjes had hij bij zilverpatrijs Hollandse Krielhennetjes lopen en hoopte daar de blauwfactor uit te kunnen krijgen die hij was misgelopen op de markt. Maar de nakomelingen waren geenszins blauw, eerder chocoladebruin!

Henk: "Ik wist meteen dat dit een primeur was. Mijn neef, een ervaren kippenfokker, kon maar niet bevatten dat zulks niet eerder aan het licht gekomen was".

Links: Een Hollandse Krielhaantje in de nieuwe kleurslag dun; een leverkleurig bruine tint.

"Bij het Vorwerk krielhennetje had ik geen haan gekocht; ik had de keus een matig haantje te regelen of iets nieuws te maken.

Blauwgetekend lag voor de hand, maar dat kon ik niet krijgen en bovendien bestaan (of bestonden) ze al. Wel wist ik dat vuilwitte tekening op gouden achtergrond erg mooi is, zoals bijv. goud witgezoomde Wyandottekrielen.

Links: Een witpatrijs Hollandse Kriel haantje werd gebruikt om witgetekende Vorwerkkrielen te maken.

Maar wit kan ook met dominant wit, beter zelfs; witpatrijs Hollandse Krielen zouden die factor kunnen hebben, maar die kunnen ook weer vuilwit zijn. Op Marktplaats (internet) eens wat rondgeneusd, en daar was ie dan: een 'overcomplete' keurig witpatrijs Hollandse Krielhaantje. Ik

had geluk, het haantje was dominant wit en de F1 (eerste generatie kruisingen) witgetekende Vorwerkkrielen was een feit".

Fokkerij en verzorging

Inmiddels heeft hij 19 kippenhokken, 11 kuikenhokken, een deugdelijke broedmachine en een tiental rassen, en nog meer kleurslagen. Gemiddeld fokt hij met 12 foktomen. De fokdieren moeten liefst zo min mogelijk uitsluitingsfouten hebben en de eigenschappen dragen die hij voor een bepaald doel nodig heeft. En aangaande dat DOEL maakt Henk het zich niet echt gemakkelijk: Hij wil namelijk foutloze dieren hebben in de standaard-

kleuren én daarbij gelijkwaardige dieren in de nieuwe kleuren. Henk: "Dat is bittere noodzaak, want zonder behoorlijke predikaten neemt niemand je serieus als fokker. De nieuwe kleuren vind ik wel erg belangrijk. Ik wil weten hoe de kleuren genetisch zijn opgebouwd. Ik doe zelfs af en toe een kruising om daar iets uit te leren. Geen aanrader overigens, want je kunt er geen speld op vastprikken; er zijn teveel mogelijkheden. Er is een heel universum aan kleuren mogelijk, maar ik hou van het contrastrijke zwart-wit-zwart van Lakenvelder, de bandpelling van de Brakel en de lovertekening bij het

Hollandse Hoen. Maar ook de patrijsvarianten van de Hollandse Kriel zijn bloedmooi. Verder ben ik principieel tégen het nodig zijn van een hanen- en hennentoom. Het is één ras. Wat is het voor een ras als je voor goede hanen een apart subras moet fokken? Ik hoop dat bij mijn rassen te kunnen realiseren".

Boven: De enorme stal + overdekte uitloop. Hierin zijn diverse aparte hokken gemaakt. Rechts: Tarwekleurige Hollandse krielen in een van die binnenhokken.

Broeden gaat met de broedmachine, al heeft hij elk jaar wel een 'gepland' kloekje. Dit jaar fokte hij zo'n 250 kuikens. "De tendens is elk jaar 50 erbij. De wens is elk jaar 50 minder..." zegt hij lachend.

De vele, grote buitenrennen zijn overdekt met netten, tegen de roofvogels. (zie foto links). Toch zien die nog wel kans om iets te pakken. Er was een gat in het net geslagen door de storm en binnen een dag was de havik al weer langs geweest; een volwassen Lakenvelder haan was het slachtoffer. Maar zo lang de kraaien broeden of jongen in de buurt hebben zullen de roofvogels niet ongestraft/onopgemerkt langs komen; hij ziet regelmatig dat een buizerd achterna gezeten wordt door een troepje kraaien. Kraaien kunnen ook wel kuikens of eieren weghalen, maar kuikens komen bij hem niet buiten zonder overdekking, eigenlijk gaan ze pas na 3-4 maanden naar buiten en dan

nog alleen als het een poosje lang goed weer blijft. Dat viel afgelopen jaar vies tegen. De meeste jonge dieren zitten dan ook binnen in de 'stal' waar diverse aparte hokken gemaakt zijn.

In de nachthokken en binnenhokken gebruikt hij als bodemstrooisel rhapsodide (koolzaadstro) en hennepstro. Dat laatste is duurder maar ook veel minder stoffig.

Henk voert zelf elke ochtend zijn kippen, voornamelijk met scharrelkippenkorrel. En elke namiddag worden de voerbakken afgedekt tegen ongedierte.

Links: Tip: Bij vorst geeft Henk drinkwater in yoghurtemmertjes die hij per 3 stuks aan elkaar heeft vastgemaakt via hun hengsels (op deze manier zijn ze stabiel als er water in zit). Gieter met heet water om het ijs te smelten, emmertjes halfleeg houden voor de volgende dag.

Rechts onder: Tip: Tegen bloedluis helpt vooral een stoomreiniger, maar hij heeft helaas niet overal een stopcontact. Hij heeft nu een hok gemaakt van betonplex, nagenoeg naadloos. Bovendien maakt hij gebruik van stok-units: een kippenstok met daaraan vast een mestplank die dus niet aan de hokwanden vastzit. Deze staan op de grond en zijn heel goed te reinigen en zo nodig luisvrij te maken.

Henk over zijn dieren

Op marktplaats.nl (internet) heeft hij ook veel kunnen vinden. Kopen op tentoonstellingen vindt hij lastig omdat je die dieren meestal niet meteen mee kunt nemen, behalve die in de Verkoopklasse, maar alleen jammer dat ze dan niet eventjes mee gekeurd zijn, zegt hij.

Momenteel heeft hij: Lakenvelder groot en kriel (zwart, blauw en binnenkort ook bruingetekend), Vorwerkkriel (zwart en

witgetekend), Brakel (zilverbegband), Hollands Hoen groot en kriel (beide zilver zwartgeloverd, bezig met goud witgeloverd), Watermaalse en Antwerpse baardkriel (zilverkwartel, kwartel), Hollandse kriel (patrijs, blauwpatrijs, zilverpatrijs, blauwzilverpatrijs, bruinzilverpatrijs, zalm, koekoekpatrijs, witpatrijs), Javakriel (porselein en buff), Chabo (zwart witgepareld glad en krulveder), hennen van Wyandottekriel, RIR kriel en Groninger meeuw.

Links: Lakenvelders en Hollandse Hoenkrielen in een van de binnenhokken.

Boven: Zilvergebande Brakels in een van de buitenrennen.

Ondanks dat het zoveel verschillende rassen zijn is hem toch verschil in karakter opgevallen. Zo zijn Chabohanen weliswaar niet erg agressief maar ze zijn wel hardnekkig, geven niet op. Lakenvelders kunnen vrij mak worden maar ook verwilderen; ze zijn dan schuw op afstand terwijl je er in het hok weer vrij dichtbij kunt komen. Brakels zijn tegenovergesteld. Die ogen vrij mak maar zodra je er te dicht erbij in de buurt komt raken ze in paniek. Zijn eigen kuikens zijn overigens best mak. Hollandse Hoenders en hun krielen zijn ontzettend mak, alleen zijn Rhode Island Redkrielen zijn makker (Bijna te mak, voor de voeten lopen en zo). De hanen neigen daarbij niet naar agressie, zoals de Hollandse- en de Javakriel. De grote Hollandse Hoenders zijn hebben wel erg veel ruimte nodig. Broeds worden vooral de 'dikke' krielen en sommige kleurslagen Hollandse Kriel.

De beste leggers zijn de Hollandse hoenders en de Lakenvelders.

Lakenvelders zijn zeer genoegzaam maar kunnen bij de opfok wel eens lastig zijn, al gaat het erg vaak goed. Hollandse krielen zijn best lastig op te fokken. Op mijn vraag: Wat doe je met overtollige hanen, krijg ik als antwoord een 'doordenkertje': "Overtollige burens heb ik een adresje voor. Hanen zijn een doodzonde in deze maatschappij, helaas". Maar voor de goede orde: Henk heeft ontelbare hanen rondlopen! Hij vindt het een prettige gedachte om wat hanen in reserve te hebben.

Rechts: Henk aan de rand van de 'jungle' met achter hem enige bamboesoorten.

Andere hobby

Zoals al even genoemd, verzamelt Henk ook nog steeds planten voor zijn 'jungle', zoals hij dat noemt. En al is het midwinter tijdens ons bezoek, er is nog voldoende 'groen' en de verschillende soorten bamboes zijn imponerend door hun afmeting, net als de mammoetboom en de sequoia. Maar in de zomer moet dit alles nog veel

indrukwekkender zijn, als de bananenbomen weer van hun winterbepakking ontdaan zijn, de Paulownia zijn reuzenbladeren weer heeft en Judasboom en de Zakdoekboom bloeien. Kijkt u maar eens op zijn website! De jungleplanten en bomen doen het uitstekend op kippenmest. Daar heeft hij dan ook 2 kruiwagens per week van.

Ook verzamelt Henk muziek, voornamelijk hardrock en gitaar georiënteerd, hij bezoekt fora op internet over planten, pluimvee en vooral over kippengenetica en hij heeft een website over zijn hobby's.

Links: Hier is het verschil tussen zwart en dun goed te zien.

Tentoonstellen

Henk is lid van de NHDB en van de vereniging KV Edelras – Groesbeek. Showen doet hij ook en met goed gevolg, al doet hij dat nog niet zo lang en de eerste 'grote' show moet nog komen. Zijn kippen wassen voor de show doet hij niet, want hij

vindt dat een boerenkip als de Lakenvelder toch wel niet gewassen hoeft te worden! Hij maakt voornamelijk de poten schoon, en vet de kammen en lellen in met olijfolie o.i.d. De Lakenvelder wordt nogal eens geplaagd door uitsluitingsfouten zoals spoorvorming bij de hennen. Bij de hanen zijn de kinlellen vaak gerimpeld (of beschadigd door gevechten) en de kamhielen niet goed afgerond. De hennen hebben vaak erg veel wit op kop en bovenhals en de staartveervorm is niet helemaal pluis; daar wordt zelden over geklaagd op het keurbriefje, maar persoonlijk stoort hij zich daar weer wel aan. De witte kleur op het lichaam verkleurt nogal in de zon; hij heeft zijn hennen dan ook overdekt en de hanen in het bos lopen. Maar de keurmeesters begrijpen het probleem wel. Henk vindt dat wel sympathiek. Een handvol opmerkingen op het briefje en toch een F 96. Dat is nou keuren...!

Zijn leukste ervaring is het spontaan opduiken van een zeldzame genetische factor, in dit geval de dun-factor. Henk: "Ik voel me nu wel verplicht om een deel van het achterstallige onderhoud voor onze kippenhobby uit te voeren, want er is nog geen enkele kleurslag in onze pluimveestandaard beschreven met deze bruine kleur!"

Rechts: Een buitenren met 'reserve' hanen van diverse rassen, waarvan velen in showkwaliteit.

Tot slot

Zijn stille hoop is dat andere fokkers met zijn dieren zo snel mogelijk aan de slag gaan en in ieder geval de kleur in onze kippenpopulaties consolideren. Wat hem betreft gaat iedereen de kruising nadoen; hoe meer vers bloed hoe beter. Erkenning is belangrijk, vooral voor de kwaliteitsfokkerij.

De nieuwe kleuren die hij maakt zijn gebaseerd op dominante eigenschappen en kunnen dus zondermeer met de 'zwarte' tegenhangers worden gekruist. Hij verwacht aan het eind van komend seizoen wel wat diertjes te kunnen verspreiden. Fokkers van Vorwerkrielen kunnen nu al hun slag slaan!

Bestuursleden van de Hollandse Krielenclub hebben al met belangstelling naar de nieuwe

kleur gekeken. Ze willen echter nog even aanzien hoe de kleur zich houdt. Wat betreft de witte Vorwerkkleur is het jammer dat het ras niet in ons land is ontstaan. De Nederlandse speciaalclub wil geen kleur erkennen als die niet al erkend is in het land van oorsprong. Dat zijn lastige dingen, vooral omdat de speciaalclub in Duitsland geen reactie geeft. Op die manier verdwijnt zo'n schitterende kleur weer als sneeuw voor de zon. Dus wilt u iets bijzonders in uw hok, of heeft u interesse om mee te werken om een van deze nieuwe kleuren te laten erkennen, neemt u dan contact op met Henk!

Henk, bedankt voor de rondleiding en alle uitleg en informatie. We hopen dat je ons op de hoogte wilt houden van de ontwikkelingen.

De foto's op deze pagina zijn van Henk Meijers.

Henk is te bereiken via zijn website (link bovenaan pagina):

<http://home.hetnet.nl/~h.meijers/index.html> of <http://henk69.nl>

Hier zijn links naar webpagina's over hoe hoe beide kleuren gemaakt zijn:

<http://home.hetnet.nl/~h.meijers69/bruinzilverpatrijsNL.htm>

<http://home.hetnet.nl/~h.meijers69/witvorwerkNL.htm>